

«Mai no morirem»

*Butlletí del Casal Català d'Angulema
al Servei de Catalunya*

«Mai no morirem»

Bulleti del
Casal Català d'Angulema

Boite Postale 469 - 16001 ANGOULÈME CEDEX

PUBLICATION TRIMESTRIELLE

(Inscrite Au Registre De La Presse Sous Le N° 31.334)

REDACTION-ADMINISTRATION

Place Saint Martial 16000 ANGOULÈME
(Café du Commerce) (France)

Imprimé par nos soins

Prix : 5,00 F.

Els articles publicats a "Mai no morirem" son de l'exclusiva responsabilitat de llurs autors.
En cap cas no representen precisament l'opinio del conjunt dels socis d'aquest Casal d'Angulema.

SUMARI

Any XXXIV. Número 121
setembre del 1986.

XXXIV Année. Numéro 121
Septembre 1986.

COL.LABORADORS:

Ambrós i Lloreda Joan
Ainaud de Lasarte Josep M.
Bellmunt Domènec de
Bellprat Enric
Cortey Maria Dolors
Clariana Agustí
Clar Pere
Estrada i Serrallonga Lola
Farigle i Campmany Lluís
Oller Joan
Puig i Thomas Josep
Vinyes Joaquim
i J A U M E.

Responsable de la Publicació
davant els Tribunals Francesos
OLLER Joan.

La nostra adreça postal és:
Casal Català d'Angulema
Boite Postale 469
16001 Angoulême Cedex - France

32 PAGES

- 3 -

° Ajut a M. N. M.	4
° Cartes, Carta oberta, M.N.M.	5, 6 i 7
° Aclariment, M.N.M.	8
° El pianista del "Diana", per Josep Puig.	9
° Eleccions, per Lluís Farigle.	10
° Els quatre peus del Gat, per Agustí Clariana.	11 i 13
° Estival, per Pere Clar.	12 i 13
° Catalunya i Argentina, per J.M. Ainaud de Lasarte.	14
° En aquest 50é aniversari de "La nostra guerra" 1936-39, per Joaquim Vinyes.	15 i 17
° Monument a Macià? Ta-ra-rà!	16 i 17
° La Poesia: La sardana catalana, de Lola Estrada i Serrallonga	18
° Un alemany de pedrà, per Matilde Romagosa.	19 i 21
° De Suïssa estant, per Enric Bellprat.	20 i 21
° Els que hi èrem, per Domènec de Bellmunt. ...	22 i 26

(El Sumari segueix a la pàgina següent)

Catalans... Catalunya..!

SUMARI (continuació)

Degut a una molt forta aumen-
tació del paper i sobretot de
les tarifes de correus, a par-
tir d'aquest número, els preus
de l'abonament a M.N.M., sont
els següents:

França i Andorra:	35 FF.
Països Catalans i Estat espanyol:	55 FF.
Altres Països:	55 FF.
Per Avió:	70 FF.

Per un any, quatre números.

Ajut, totes quantitats i en
totes monedes.

o Carta de Mallorca, per Jaume.	23, 24, 25 i 26
o La "Roseta" de la Plaça de las Navas, per Josep Puig.	28 27
o Conversa casada al vol, per Domènec de Bellmunt. .	27 28
o L'amistat a tant l'hora i els elogis a pes, per Domènec de Bellmunt. .	29 i 30
o Als col·leccionistes de Segells (Nota pregada).	30.

AJUT A MAI NO MORIREM, REBUT EL TERCER TRIMESTRE 86

Catalunya Sud:

Sr. Marti COLET.	Barcelona	100 FF = 2.000 Ptes.
Sr. Tomas Pere Nomen.	Barcelona	120 " = 2.400 "

Catalunya Nord:

Sr. Joan Pere Nomen.	Perpinyà (Céret)	200 FF = 4.000 Ptes.
Sr. Ferran Creixell.	Perpinyà	500 FF = 10.000 "

Llenguadoc:

Sr. Miquel Galceran.	Tolosa	150 FF = 3.000 Ptes.
Sr. Pere Clar.	Tolosa	100 " = 2.000 "

França:

Sr. Sebàstia Mas.	Angulema	150 FF = 3.000 Ptes.
Sr. Mario Martin.	"	20 " = 400 "
Sr. Ventura Mas.	"	20 " = 400 "
Sr. Antoni Gomez.	"	20 " = 400 "
Sr. Nicolás Cortes.	La Couronne	20 " = 400 "
Sra. Antonia Cluet de Duval.	Angulema	20 " = 400 "
Sra. Llúcia X. de Rodriguez.	La Rochefoucauld	20 " = 400 "
Sr. Lluís Farigle.	Angulema	200 " = 4.000 "
Sr. Joan Oller.	Angulema	1.000 " = 20.000 "
Sr. Josep Puig Thomas.	Capdenac	50 " = 1.000 "

Argentina:

Sr. Antoni Fontova.	Venado Tuerto	500 FF = 10.000 Ptes.
---------------------	---------------	-----------------------

E. U. A.

Sra. I. T. Zimmermann.	Chicago	50 FF = 1.000 Ptes.
------------------------	---------	---------------------

Total ajut 3é Tr. 3.240 FF = 64.800 Ptes.

A tots vosaltres, moltes gràcies.

CARTES

D'un temps ençà, alguns lectors semblen voler escriure cartes dirigides a no importa quí i sobre n'importa qué. Algunes d'elles, per cert, sense cap mena de correcció envers els destinataris: un senyor, no està conten perquè en Josep Puig exposava que nombre de catalans no fan cap esforç per a millorar llur català. Un altre senyor, perquè el President del Casal no li va contestar una pretesa carta d'ell, que mai no hem rebut. Un tercer, contesta violentament, el dret, de l'Oller, a explicar com uns catalans de l'interior, varen destruir en tres dies, gran part del treball de 40 anys, del Casal Català per fer conèixer la Nació Catalana, i és permet de donar-li consells, instant-lo a què és desplaçi a Catalunya per a constatar la realitat. En fet, l'Oller, fa deu anys que és desplaça a Catalunya - en 1979, deu vegades! - i en principi hi resta tot un mes, deixant moltes pessetes als Hotelers d'allí. Coneix, doncs, molt bé, la situació a Catalunya i dels catalans.

Totes aquestes cartes, tres de les moltíssimes que rebem de felicitacions pel treball que un tot petit (30, degut a les defuncions durant aquests 47 anys d'exili) grup de catalans -ni nostàlgics, ni romàntics- que gràcies a Déu, poden expressar-se lliurement, ni tan sols les contestarem, car no tenim per què excusar-nos ni demanar perdó pels nostres escrits, que tenen el mèrit, si mes nó, d'ésser el reflex de la nostra independència i llibertat.

Ara bé, hi ha hagut aquests darrers dies, una carta, d'un senyor que no rep "M.N.M.", que per tant no el paga, però que és veu que algú li passà, que aquesta SI que no pot quedar sense resposta, car ella ultrapassa tota manca de cortesia, no envers en Pere o Pau, si no envers "Mai no morirem".

X X X

CARTA OBERTA

Senyor Pere MATEU, del Partit Federalista Europeu de Catalunya, - ELNA, Catalunya Nord - a la vostra carta del 7/07/86, dieu: "SI BÉ LA VOSTRA REVISTA NO ES DE GAIRE QUALITAT - (cadascú fa amb els mitjans que té) - en canvi els escrits ells si que són de qualitat... després afegiu: Molts dels articles publicats a la vostra revista m'han francament agradat. Entre ells:

"Catalans de primera i de segona categoria"
"L'altre crim de Franco"
"No se'ls pot deixar sols"
"De Suïssa estant" i
"Europa! Quina!".

I, a continuació dieu: la nostra satisfacció per la tasca acomplerta per tot el vostre Equip de "Mai no morirem".

Tot seguit us feu éco de la conducta d'altres Casals, sobre aquest punt, no us podem, ni volem contestar, car, si bé sabem molt bé del que és tracta, no és el nostre afer. Solament ús podem dir que nosaltres, portem la CAMISA de n'importa quin color, menys UN.

També, i referint-nos a la qualitat, que, quan anem a la botiga del Carnisser a comprar carn, volem, que aquesta sigui "Fresca, saburosa i de qualitat"

(continua a la pàgina següent)

C A R T E S (continuació, ve de la pàgina anterior)

poc ens importa el paper en que està envolicada, gruixut, prim, blanc o de color.

I ara, aprofitant l'ocasió i amb excuses prop dels lectors per la llargada d'aquest "paper" i perquè les coses quedin clares per a vós i els altres, ací van algunes dades:

INGRESSOS PER A "M.N.M." PER A 1985, PUBLICATS:

Nº 115 de març 85:	2.595,60 FF.	=	51.900 Pessetes.
Nº 116 de juny 85:	2.385,00 "	=	47.700 " "
Nº 117 de setembre 85:	822,00 "	=	16.440 " "
Nº 118 de desembre 85:	1.850,00 "	=	37.000 " "
No publicats, fi 85:	600,00 "	=	12.000 " "
Total ingressos el 1985:	8.252,00 FF.	=	165,000 Pessetes.

Aquests ingressos, provenen solament de la bona comprensió i generositat de 85 lectors i col.laboradors (un sol dels quals va donar en 1985 la quantitat de 2.000 FF o sigui 40.000 Ptes) sobre 780 lectors. I sense cap mena de subvenció, i amb 34 anys de sortir regularment. Si algun "amateur", si algú més "capacitat que nosaltres" pot fer miracles fent-lo sortir fet d'impremta, amb paper "couché" o satinat, i, ha tot color, amb els mateixos mitjans econòmics, li deixem la plaça tot seguit, encara que ens demanem per què tantes publicacions en llengua catalana només duren l'espai d'un "somni" de les mil-i-una nits.

Com sigui que quan parlem o escrivim o fem clar i català i sense cap mena d'ambició personal, però sí amb el fervent desig de servir Catalunya: Aquí van algunes xifres que parlen per elles soles: Els 85 lectors i col.laboradors que pagaren o ajudaren "M.N.M." en 1985, és distribueixen com segueix:

Catalunya Sud:	15	sobre	390	lectors.
Catalunya Nord:	7	"	50	"
Llenguadoc:	11	"	40	"
Estat Francès:	49	"	160	"
Andorra:	0	"	11	"
Suïssa:	3	"	13	"
Resta d'Europa, Anglaterra, Canada, U.S.A., Australia i tota l'America Llatina:	0	"	116	"

Sense altres comentaris, tot esta dit en aquest 85 sobre els ingressos, si tothom pagués la seva subscripció (molts dels quals, reben "M.N.M." des de fa 20 o 30 anys!) no ens caldrien AJUTS. Però si tot esta dit sobre els ingressos, és necessari i important perquè les coses siguin clares, que parlem també de les despeses, anem a fer-ho si ho permeteu, amics.

X X X (continua a la pàgina següent)

C A R T E S (continuació i fi, ve de les pàgines anteriors)

DESPESES "M.N.M." EN 1985, 4 números, 3.200 Exemplars:

110 Estencils normals:	350,00 FF.	=	7.000 Pessetes.
3.250 Sumaris (Impremta):	400,00 "	=	8.000 " "
3.250 Cobertes tres colors (Impremta):	1.950,00 "	=	39.000 " "
45.000 Fulles de paper multicopista:	3.780,00 "	=	75.600 " "
14 Tubs de tinta per multicopista:	910,00 "	=	18.200 " "
Estencils electrònics, Productes per netejar les màquines, agrafes:	300,00 "	=	6.000 " "
Correus: Estat Francès i Andorra (Tarifa reduïda) :	888,00 "	=	17.760 " "
Països Catalans i arreu del món, 1.920 exp. a 3 FF:	5.760,00 "	=	115.200 " "
<u>Total despeses 85:</u>	<u>14.338,00 FF.</u>	=	<u>286.760 Pessetes.</u>
DESPESES 1985:	14.338 FF.	=	286.760 Pessetes.
INGRESSOS "	8.252 "	=	165.040 " "
<u>DEFICIT 1985:</u>	<u>6.086 FF.</u>	=	<u>121.720 Pessetes.</u>

No cal dir que no devem res a ningú, miracles de l'amor a Catalunya.

I totes les col.laboracions, tot el treball manual (que és molt) son be nèbols, és més, els col.laboradors, els que el fan, encara paguen, enlloc de cobrar (?).

I per acabar. Si bé a les cobertes hi ha escrit: Butlletí, és perquè quan varem crear "M.N.M." el varem declarar així al Registre de la Premsa a França, i no ho podem modificar. En realitat, és una REVISTA -certament modesta- d'expressió lliure, a la qual els catalans poden dir tot el que encara no és pot dir a la Premsa Professional, presonera del imperi de la publicitat comercial. La prova que no és un butlletí és que no parlem mai de les nostres activitats - que són moltes - per això, ja editem uns fulls informatius destinats als socis del Casal i amics o familiars.

Enfi, senyor Pere MATEU, No obstant el vostre "no és de gaire qualitat" i perquè acceptem les crítiques al mateix títol que les lloances, i per prova un botó, us publiquem tanmateix la vostra nota de "PHILANDORRE" destinada als fil.latelistes catalans.

M. N. M.

ELS NOSTRES MALALTS: El nostre amic i col.laborador Joan AMERÓS I LLOREDA, víctima d'una caiguda, deguda a una forta pujada de la pressió arterial, no ha pogut fer-nos el seu habitual article. No cal dir, que, tots els amics li desitgem un prompte restabliment i li trametem una forta abraçada extensiva a tots els seus familiars.

La Redacció.

ACLARIMENT

Hem rebut la carta següent del nostre
estimat col.laborador
J. M. Ainaud de Lasarte.

Barcelona, 12 de juliol del 1986.

A "Mai no morirem"
ANGULEMA.

Benvolguts amics:

Acabo de rebre el número de "Mai no morirem" i veig amb alegria que seguïu fermes en la vostra defensa de Catalunya, de la Democràcia i de la Llibertat. Mai no en farem prou!

Publiqueu, però, una afirmació que no es correspon a la veritat i que haurieu d'esmenar en un moment oportú. Dieu que la Generalitat de Catalunya no ha atorgat Creus de Sant Jordi als exiliats catalans, i això no és cert. Voldria recordar, entre altres, que la Creu de Sant Jordi ha estat atorgada a dignes catalans que han treballat i treballen a l'exili: Carner-Ribalta, Rocamora, Guinart, entre d'altres. No es poden fer afirmacions taxatives sense comprovar bé els noms.

Amb el cordial afecte de sempre, us recorda

Signat: J.M.Ainaud.

X X X

Resposta de M. N. M. :

M.N.M. deia, sobretot, que la Generalitat, en comptes d'honorar com cal els patriotes de l'exili, donava Creus de Sant Jordi als que pel 1939 anaren a Burgos, el vedat del caudillo. Els tres exiliats esmentats per Ainaud, tots tres bons catalans, no poden representar, ni de molt els nombrosos patriotes de l'exili, i d'això ens queixem. Seguim creient a la vista dels fets, que l'actual Generalitat pensa més en eixamplar el clientelisme electoral del partit de Pujol, que en fer una gran Catalunya, com la de Macià i de Companys.

M. N. M.

COUCOU, le revoilà...! Gràcies, Sr. Sierra, d'haver-nos retornat -un cop les eleccions, passades, el famós monument al més gran CRIMINAL que Catalunya ha conegut en la seva Història. Enfi, una "careta" més, que a caigut, Sr. Don Narciso Sierra...

Perdoni, senyor, de quin color porta la "camisa"?

EL PIANISTA DEL "DIANA"

RECORDS D'INFANTESA

Setanta anys enrera, quan els films no éren encara parlats, hi havia, en el prosceni de les sales de cinèmes, un piano dret -més o menys atrotinat, segons el luxe del local- i un pianista amb mes o menys de capacitats musicals que hi tocaven durant tot el temps de la projecció al llenç... Val a dir que a la majoria d'aquells "pianistes" se'ls podia considerar com a veritables artistes de l'acrobàcia... musical! Acompanyaven les escenes mudes de les pel·lícules amb sonoritats pianístiques que s'hi adaptessin: escenes dramàtiques amb simfonies i notes llangoroses; cavalcades, amb música ràpida, variada i sorollosa; i les escenes còmiques sincronitzant-ne els salts, les rellicades, les caigudes, bofetades... i tota mena de "gags" (com se'n diu ara) que engrescaven encara més als espectadors. Tot el que surt ara sonoritzat en la mateixa "cinta" de projecció sortia d'aquelles caixes de fusta (que era el piano) i d'aquells caps (que no éren de fusta) dels pianistes. I déu-n'hi-dó si n'hi hagueren de bons improvisadors!... No sempre, però, l'acompanyament musical era perfecte, cal dir-ho també; ni els sons s'avenien prou amb les imatges... sobretot quan el pianista no en coneixia ben bé els tèmes, o quan "pesava-figures" ... que això succeïa també quan s'havia passat moltes hores planejant. Prou que es retrapaven després alguns en els entreactes, oferint-nos bellíssims "extra" de música variada! I es pot dir que entre ells hi havia valuosos talents.

En sales de cinèmes un poc mes vistoses i mes confortables que les de barrriades pobres, podien pagar-se el "luxe" de tenir, a més d'un "bon" pianista, una orquestra amb diversos instruments, que no era ja per a acompanyar "sonorament" les escenes mudes, sinó per a animar un xic mes els "buits", executant músiques de sarsuelas, operetes i de tots els altres gèneres musicals.

On tenia que veure's, doncs, el mèrit i donar-li mes vàlua, era tanmateix, al pianista "sol", que sincronitzava i que improvisava amb molt encert ben sovint. Aquell era un "artista"! De debó! Malgrat que alguns no havien anat mai a escola de música i ni tan sols ni coneixien el solfeig... Com fou el cas per un dels pianistes del cine "Diana" de la barriada antiga de Barcelona. Vaig conèixe'l al front durant la guerra del 36-39 a casa nostra. Ens trobarem en la retirada del front d'Aragó de les forces republicanes que anàren a raure a la Sèu d'Urgell. Allà ens havien allotjat per alguns dies a molts soldats dins de la Catedral mateix de la Sèu... Per distreure'ns uns moments en hores tan entristidores i per complaure'ns també a molts que li ho demanàvem, l'ex-pianista del "Diana" es posava davant l'orgue tan bonica de la Catedral i ens obsequiava amb simfonies curtes, cançons patriòtiques, i, sobretot, amb un vals molt bonic que el recordo encara, compost per ell mateix - ens digué - Tot a lló feia una impressió molt estranya oïr-ho en aquell indret, a l'Orgue! Però cada vegada l'aplaudiem molt fort. Ho tocava tot de "memòria". Molt admirablement. I sense solfa, es clar!

Josep FUIG i THOMAS.

ELECCIONS

Com ja era previst, als sondatges d'opinió el PSOE ha tornat a sortir guanyador per majoria de vots a les eleccions generals del 22 de juny proppassat. Això li permetrà de governar la nova legislatura si no hi ha cap entrebanc fins l'any 1990. Com és possible que un partit que ha governat durant quatre anys, que no ha complert el seu programa del "Cambio" com la sortida de l'"OTAN" i els vuit cents mil llocs de treball hagi pogut treure una majoria encara que no tant forta com l'any 1982, però suficient per a poder continuar governant com els plagui?

Això els ha estat possible per dues raons que avui dia hi ha al país; la primera es que les noves generacions no voten per uns ideals i programes de govern que els puguin afavorir, si no per la simpatia de persones que tinguin un carisma que els agradi; sembla que està de moda el culte de la personalitat, la gent no es preocupa dels problemes polítics que els afecten directa o indirectament en la seva vida de cada dia, no volen mals de cap hi han votat per la continuïtat del govern socialista sense pensar que un govern que té la majoria absoluta pot fer coses mal fetes i fer-les passar en votació fent cas omís de les protestes dels partits minoritaris que presentin esmenes; l'existència de grups parlamentaris més forts que els que hi ha actualment seria molt necessari per fer contrapés.

Si això no ha estat possible les causes les hem de buscar en les crisis interiors que pateixen actualment els partits d'esquerra, tant nacionalistes com obreristes, tant a Catalunya com a la resta de l'Estat espanyol; els personalismes, les ambicions desmesurades han trencat la unitat provocant escissions i ferides difícils de guarir; d'aquí la pèrdua de crèdit i resultats més que dolents a les eleccions. A Catalunya els resultats no han estat els mateixos, si bé el PSC-PSOE obte 22 escons els nacionalistes CIU de Jordi Pujol, obtenen 19 escons millorant la seva representació amb 6 diputats més a les Corts de l'Estat i amb forta implantació a Catalunya tan a la ciutat com al camp, aquest és el panorama actual que resumeix la situació; per una banda el PSC-PSOE, per l'altra CIU, els dos partits més forts a Catalunya.

Els dos partits majoritaris a Catalunya tenen la gran responsabilitat, ara, de defensar a les Corts de l'Estat, l'Estatut d'Autonomia, evitar les retallades que puguin venir del govern central, especialment el problema del finançament clau mestressa per poguer fer front a totes les necessitats de Catalunya.

X X X

Cal que el govern de l'Estat eviti que la por, la fatiga, la desil·lusió o bé la inhibició s'imposin sobre els desigs de col·laboració. Paraules del rei Joan Carles en el discurs pronunciat davant les Corts Generals. (l'AVUI del 29 de juliol de 1986).

Lluís FARIGLE I CAMPANY.

Angulema, França, Agost del 1986.

ELS QUATRE PEUS DEL GAT

Pensava, per aquest 121 número de Mai no morirem, escaient-se la seva aparició a les acaballes del tercer trimestre d'aquest malestruc any 86 - tant prenyat d'efemèrides per a nosaltres catalans republicans, - dedicar el meu "paper" en recordances del nostre amarg i ensems gloriós passat. Aquell llunyà 11 de setembre que, d'una sahnant desfeta el poble català n'ha fet la seva DIA NACIONAL com a símbol d'una nació que no renuncia a la seva identitat i, a dos mesos d'interval, l'altre efemèride més recent d'un 19 de juliol que, el nostre poble abrandat de patriotisme i d'afany de llibertat anulava en poques hores la insurrecció militar que, havent-se propagat en altres indrets de la península ens havia d'abocar a una espantosa i criminal guerra, les conseqüències de la qual encara perduran, puix que en realitat, encara no està acabada. Però, com que segurament alguns altres col.laboradors del Butlletí ho faran i millor que no ho hagués fet jo, els meus comentaris seran el ressó d'esdeveniments més recents, la significació i possibles conseqüències dels quals ens ne guitejan profundament.

Deiem antany a casa nostra que quan algú cercava la solució de qualsevol problema emprant mètodes d'avant-mà considerats erronis i balders, buscava "tres peus al gat". Ací a França hom diu "chercher midi à quatorze heures" i la trivialitat d'això que pot semblar un exabrupte ens ha estat suggerit per uns fets ocorreguts recentment ençà i enllà de certa ratlla fronterera.

Al nostre país, a l'Estat del qual pertanyem geogràficament per llei natural i, per llei política i administrativa per forçosa imposició, existeixen quatre pobles o nacions sense Estat, de característiques ben diferents les unes de les altres, tan per la llengua, com per llurs cultures, costums, història, etc., etc., tres de les quals rauen sotmeses al jou despòtic d'una d'elles, imposant de força una hegemonia basada sobre una utòpica grandesa nacional; d'una nació que com a tal mai no ha existit. Inevitablement aquesta situació origina i crea problemes de tota mena, problemes que amb l'encegament d'un eixorc centralisme hom persisteix a voler ignorar o fer veure que ignoren i que en lloc d'aplicar els mètodes adequats que per a llur solució racionalment i justa caldrian s'entestan a crear tota mena de subterfugis i cercant, com deiem tres peus al gat quan en realitat aquest en te quatre; com la mateixa realitat de la diferenciació de les quatre nacions que componen el conjunt de l'Estat.

La gravetat dels fets recents que ens han suggerit aquests comentaris, com ja he dit abans, pren un caire alarmant per la coincidència que hi ha en l'aplicació dels mateixos mètodes repressius i per tan inadequats igualment per l'altre estat veí, amb flagrant contradicció amb la seva pròpia història de poble de progrés i llibertat.

La divulgació d'aquests fets ens ha estat donada a profusió tan per la premsa escrita com la parlada, posant de relleu la veritable mentalitat dels detentors del poder sigui del costat que sigui d'aquella ratlla fronterera a la que ens hem al.ludit; els uns, fent el contrari del que lògicament els hauria d'imposar i exigir la pròpia doctrina del que diuen representar quan demanen el beneplàcit i el vot del poble per l'obtenció del poder i els altres, renegant dels principis que representen els tres mots de llur divisa nacional.

(continua a la pàgina 13)

ESTIVAL

Durant l'estiu, a Catalunya, el soroll cultural es fa l'altre costat de la frontera, a Prada, la "diva" del bilingüisme resta silenciosa, la fauna polifacètica de la "intel·ligentzia" lluny de la capital fa suquets, balla sevillanes i canta havaneres, activitats que no desvetllen el poble endormiscat.

Malgrat la calor, que convida al repós, hi ha polítics que tenen pressa com si es tractés de salvar un naufrag, quan només es tracta de l'Alcaldia de Barcelona. Són els "alcaldables" que, protegits pels "ministrables", comencen amb deu mesos d'anticipació la campanya electoral. Faig esment de la vitalitat dels "alcaldables" perquè m'ha fet molta gràcia la foto del diari que els mostra drets, cara a cara, amb una posició agressiva com si fossin galls de combat.

Una altra notícia, que creia hauria fet soroll, va ser un petard mullat. El Rei donà el títol de marquès a un polític republicà i no he llegit cap comentari a la premsa catalana, ni felicitacions dels col·legues polítics. S'ha dedicat més espai a un futbolista estranger que no pas al marquesat d'un català.

Tractant-se d'un conegut polític republicà de llarga tradició, que representà Catalunya a l'exili i contribuï a l'adveniment de la democràcia, aquest silenci, encara que respectuós, és angoixant. Fins ara no hi ha hagut crítiques. Val més així.

Es possible que aquesta reserva sigui deguda al fet que els que el feliciten públicament a Madrid avui, són els mateixos que el van combatre anys enrera, quan no era marquès i defensava els interessos de Catalunya amb molt de coratge.

Un cronista des de Madrid comenta el fet i parla de "segrest" quan la dreta espanyolista que sempre l'havia combatut ara el recupera, o tracta de recuperar-lo, dient que l'horitzó polític del nou marquès no està reduït a "torpes nacionalismos provincianos". Una opinió que, vista des de Catalunya, no és gens elogiosa. El cronista que l'admira - com jo mateix - es pregunta què pot fer-se per a alliberar-lo d'aquest "segrest". Pregunta sense resposta fins ara.

Es evident que tota distinció nobiliària, ací com a tots els països, comporta un rerafons polític. Pot tractar-se d'una nova etapa del canvi, una obertura vers nous horitzons, consolidar la democràcia i la monarquia, incorporant a la noblesa un marquès republicà, com més tard - per què no? - un comte socialista o un duc comunista que hagin fet mèrits per a representar dignament el proletariat a la Cort.

Els incendis forestals també formen part de les notícies estiuenques i davant de l'escassetat de mitjans tècnics per a combatre'ls un escriptor diu: "Som un país subdesenvolupat. I ho som en tot. Per això som els campions de la improvisació i de la imprevisió".

Fa molts anys que nosaltres ho fem notar, no pas quan es tracta d'apagar focs, sinó de defensar la nostra llengua i cultura. La improvisació ha estat sempre el fracàs de tots els projectes culturals, la mort política d'un català que volia jugar al Quixot en terres de Castella, el subdesenvolupament es nota en matèria administrativa i fiscal, en els mitjans de control i de seguretat industrial, sanitària, social, etc. on tot s'improvitza per a sortir del

(continua a la pàgina següent)

E S T I V A L (continuació, ve de la pàgina anterior)

pas. Afortunadament, el contacte amb els organismes europeus obligarà a reformes d'estructura al nivell d'altres països.

El fet de viure en un país políticament estabilitzat, amb una xarxa informativa immensa, pluralista, crítica, les mancances de Catalunya les constatem amb més evidència que no pas la gent de l'interior. Fer comparacions seria absurd, quan els mitjans d'informació i el nivell cívic del país no són els mateixos, però sorprén que vivint en democràcia es faci poca cosa, no pas per a refer el retard, sinó per a no anar més avall. Com diu l'escriptor, i com veiem nosaltres des de fa molts anys, a Catalunya només s'improvitza, perquè la diàspora no és a l'estranger on els catalans vibren a l'unísson encara que pensin diferent, la diàspora, la dispersió, la impotència, són a l'interior de la Catalunya endormiscada, bilingüitzada, molla com un paquet d'argila que cap polític ni intel·lectual no sap com modelar per a donar-li, sinó una ànima, almenys una fesomia acceptable.

El marquesat sorpresa, els suquets de la "intel·ligència", la premsa dels "alcaldables", el subdesenvolupament, són notícies que no tenen importància, ni el comentari tampoc, quan se n'han escrit de menys amables en la premsa catalana, que ningú no pot titllar d'antipatriòtica.

Imagino que les coses serioses, com les orenetes, arribaran a l'hivern. Serioses, no vol dir catastròfiques.

Pere CLAR.

Tolosa del Llenguadoc, agost del 1986.

+++++

ELS QUATRE PEUS DEL GAT (continuació, ve de la pàginall)

Les mítues congratulacions que a tort i a dret s'han adreçat aquests darrers dies i continuen adreçant-se banquetejant a dojo ençà i enllà de la famosa ratlla fronterera, i declarant a grans i eufòrics crits que l'únic camí a seguir per arribar un dia a trobar la justa i única solució al plantejament de la crisi creada per l'obcecada intrangigència d'un i altres, és de perseverar en l'error, a res de bo poden conduir, ben al contrari, ja que en lloc d'arribar a la solució cobejada, no es fa altre cosa que atiar el verí de la discòrdia exacerbant els sentiments d'uns pobles perseguits i ultratjats.

No serà amb mesures injustes i draconianes que tots els problemes plantejats trobaran adequada solució, ans al contrari, puix que la seva inconseqüència no portarà altre fruit que nous estralls.

S'imposaran algun dia el seny i la raó, si altra cosa no?

Lió, França, agost del 1986.

Agustí CLARIANA.

CATALUNYA I ARGENTINA

El recent viatge del President de la Generalitat de Catalunya, amb tots els honors d'un Cap d'Estat, a la República Argentina, ha de ser motiu d'alegria per a tots els catalans. La bandera catalana onejava arreu al mateix nivell i mida que l'argentina; no pas com a casa nostra on encara ocupa - vergonyantment - un lloc inferior.

I no és estrany, perquè a l'Argentina el record dels "proce-res" catalans que contribuïren a la independència de l'Argentine és ben viu. Els noms dels membres de la Junta de Mayo de 1810, la famosa Junta Libertadora, són venerats pels argentins. Matheu, Irrera i Parera - autor de la música de l'himne argentí - tenen carrers cèntrics dedicats a la seva memòria i monuments dignes. No com a Catalunya, on el record de Macià encara espera el lloc que li correspon. En els actes d'aquests dies a Buenos Aires, la bandera catalana onejava arreu, i la llengua catalana era emprada fins i tot en els actes oficials que presidia el primer mandatari argentí Raúl Alfonsín, que per cert, pronuncià un discurs en elogi de Catalunya i dels Catalans que ens emocionà a tots els que hi èrem. Fins i tot jo, en pronunciar la meua conferència sobre "Catalunya y Argentina, dos países con futuro", vaig ser pregat de fer-ho en català - "aunque despacito, para entenderlo mejor". Qui na diferència amb aquella gent que, a casa nostra, encara et diuen que "hable español". (Naturalment, sempre queda la solució de no fer-los cas, però sempre dol la malavolença de certa gent).

Crec que aquesta breu nota havia de ser d'agraïment per a aquests argentins que han comprès el fet català, des del seu President fins el taxista que s'interessava, educadament, per la llengua que parlàvem entre nosaltres. I es que si una entitat com el Casal de Catalunya de Buenos Aires ha pogut celebrar el seu primer Centenari, vol dir que el seu exemple i la seva tasca no han estat en va. Tot el contrari!

Josep M. AINAUD DE LASARTE.

Historiador.

Barcelona - PP.CC., agost del 1986.

A D E U A M I C . . .

A Tolosa de Llenguadoc ha mort aquest estiu un soci fundador del Casal Català de la Vila Rosa: Wladimir Cirés i Marlés, que fou d'E.R.C. i que lluita sempre per Catalunya.

Fou un gran element, intel·ligent, bo, i desinteressat, que deixa molts amics que l'enyoraran, M.N.M. és un d'ells.

Als seus familiars, el nostre sincer Condol.

EN AQUEST 50 ANIVERSARI DE "LA NOSTRA GUERRA" 1936-39

Els dies 18 i 19 de juliol del 1936 va esclatar, a Espanya com a Catalunya una rebel·lió militar: una part dels caps i oficials de l'exèrcit, pel terror i l'assassinat, s'emparà de la direcció del mateix i s'alçà contra la República i contra les forces populars. Catalunya hi va fer front amb èxit. Les forces reaccionàries foren vençudes.

El caràcter "nacional" català de les institucions republicanes a Catalunya, el caràcter igualment "nacional" dels dirigents catalans de la Generalitat, així com el caràcter estrictament republicà dels dirigents i del poble català, foren el primer i major obstacle a la rebel·lió dels militars facciosos.

En aquell 19 de juliol de 1936 la "nació catalana" va existir mostrant la seva força específica i antifeixista. Però aquella insurrecció proletària i antifeixista, és que va ésser un "moviment nacionalista" en el sentit d'oposar-se al "poble de Castella" esdevingut "espanyol"? Certament, no. Les classes benestants catalanes, si participaven democràticament en la vida política catalana, no eren pas fervorosament republicanes, com ho era "el poble català". Elles es trobaren foragitades d'aquell moviment que prengué un caràcter revolucionari i anticapitalista. No, el moviment popular del 19 de juliol no va pas ser "separatista de la República". En la guerra dels fronts, l'antifeixisme i el republicanisme varen unir tots els pobles peninsulars. El poble basc, formant en el mateix combat el seu exèrcit, obtingué, com posseïa Catalunya ja, el reconeixement d'un Estatut en el que es trobava representat.

Les classes burgeses catalanes s'havien horroritzat veient els obrers armats pels carrers de Barcelona i de les ciutats i pobles catalans. Després del triomf de Franco - el 1939 - en mig d'una terrible repressió antiobrera i anticatalana, es veieren perseguits en la seva cultura i en el seu parlar. Però no es convertiren pas a una defensa republicana que, éssent popular, era aliena al seu tarannà. Si el seu "nacionalisme" defensiu va rebrotar no va ser per això republicà.

Repetim-ho: en aquell juliol del 1936 Catalunya es va mostrar "una nació" perquè el poble va estar unit en un mateix combat. El poble va ésser "nació". Paradoxalment, nació, no "nacionalista". L'antifeixisme que l'uní contra la rebel·lió militar era internacionalista, com internacional era l'enemic feixista, encara que pretenia ser "nacional espanyol". El combat d'aquell 19 de juliol va ser inter-nacional, unint els obrers de Catalunya als nombrosos antifeixistes estrangers vinguts per l'Olimpiada Popular de Barcelona.

Catalunya va ser, si es pot dir, una "nació inter-nacionalista".

Franco, el 1939, va obtenir la victòria o el triomf? El "Manifest català i republicà del 6 d'octubre de 1977, diu: "El franquisme, ja com a peó del nazisme alemany i del feixisme italià, va aconseguir el triomf, però no la victòria, car la victòria, en una guerra subversiva, sols s'assoleix amb la pau". No hi va haver-hi pau.

MONUMENT A MACIÀ? TA-RA-RÀ!

Una vegada, no és costum, i avui, públicament per la seva importància, aquest article publicat a la Revista catalana EL LLAMP. Número 54, datat del 17/07/1986, pàgina 15 (1419).

Quan en Roca i el gran Barrufet ja són la versió en poliuretà de Cambó i Prat, potser va essent hora també de recordar coses òbvies: per exemple que el catalanisme és essencialment un moviment popular i d'esquerres. I que si algú ha posat la carn quan s'ha tractat de defensar el país no han estat els Cambó de torn, ni la mena de subjectes que ara s'aprofiten de la Generalitat; sinó un poble treballador que va de crani per arribar a fi de mes.

Però la paciència té límits com totes les coses humanes i els qui durant la campanya electoral han perdut el cap oferint "nuevas glorias" i "otros caminos" per a l'Espanya de sempre poden acabar rebent allà on menys s'ho esperen: a casa mateix.

Un cas, un altre més, de manca de sensibilitat sobre els símbols populars és el lamentable afer del monument a Macià definitivament arxivat mentre ja es prepara l'erecció del monument al Gran Sapastre de les Dretes de Sempre: Don Francesc Cambó.

Del monument a Macià (recordeu: quatre raigs làser de color vermell que haurien estat visibles des de Montserrat), d'aquest monument, dèiem, ni parlar-ne. Tant li fa que s'hagués mobilitzat una imponent gernació donant petits òbols, tant li fa que el promocionés l'únic diari català de Barcelona (que també és el menys venut en xifres OJD), tant li fa que el monument a Macià hagués de ser el símbol de la catalanitat ressurgent... tot plegat no res! Si vàreu donar peles ja podeu considerar-les perdudes. La pròxima vegada que volgheu afluïxar la mosca en patriotisme gasteu-vos-ho en xampany i sereu més feliços. O passeu-nos-les!

Unes "oportunes" obres de cimentació de la plaça de Catalunya permeteren observar greus problemes de fonaments. Des de fa més d'un any la plaça resta budells enlaire mentre els pressupostos no arriben i la Generalitat i l'Ajuntament donen la miserable batalleta a què ja ens tenen acostumats sempre que "col·laboren" (?). Del monument a Macià que havia de centrar la nova urbanització de l'indret no se'n parla. Les "digníssimes" autoritats van posar la primera pedra. La segona encara s'espera i de la tercera no se'n sap res.

Algun optimista pensa que les obres de la Plaça de Catalunya poden acabar l'any vinent, però és segur que sense monument a Macià. Un savi de l'Àrea de Cultura consultat per nosaltres ha confirmat que: "Els enginyers no el veuen factible. I a més es produïren raons per protagonisme polític entre els que haurien d'estar a la presidència el dia de la inauguració. Ni per protagonisme, ni per problemes de diners, ni per la seguretat de la plaça és recomanable aixecar el monument". Segons ens diu la font que consultem, no es considera que la proposta dels raigs làser tingui valor estàtic. Pot ser més endavant pugui fer-se una cosa menys cara i petitona. Però cal ajornar-ho indefinidament, per ara.

(continuació i fi a la pàgina següent)

MONUMENT A MACIÀ? TA-RA-RÀ ! (ve de la pàgina anterior)

I mentre el "niet" més burocràtic cau sobre el monument a Macià i sobre la iniciativa popular que el va promoure, en canvi, Don Francesc Cambó tindrà un bust comcal perquè s'hi caguin els coloms a gust... En remodelar la plaça de la catedral i la placeta que porta el nom del lligaire en qüestió, el "Fo_mento del Trabajo Nacional" ja ha aconseguit el seu somni: l'estàtua del gran Francesc Cambó, el mateix que va finançar una ràdio en català per ajudar la causa franquista. Ràdio Veritat, es deia l'invent que emetia des de la Itàlia feixista.

En el projecte de remodelació de la plaça hi treballa activament l'estudi de l'arquitecte i urbanista Oscar Tusquets. I l'escultor Viladomat ja ha fet dues proves en fang de l'estatueta que han agradat molt a Pasqual Maragall i a Don Carlos Ferrer Salat, promotor de la parida lluminosa. De moment ja es pre_ paren les obres d'excavació arqueològica de l'indret -ran de la muralla romana- amb un pressupost de 20 milions, no fos que apareguessin inoportuns problemes. El monument a Cambó serà, se'ns fa saber, un exemple de reordenació global d'un espai públic. Amb molta gespa, que fa senyor. I amb fanalets, bancs i moneries variades de disseny especial per a l'ocasió. El que cobraran Viladomat i Tus_ quets és secret de sumari.

Total: Macià a les escombraries i Cambó als altars. L'exacta radiografia de la situació actual de Catalunya. Cridarà algú un Desperta Ferro!

Eusebi TRESSERRA.

=====

EN AQUEST 50 ANIVERSARI DE (continuació i fi, ve de la pàgina 15)
"LA NOSTRA GUERRA" 1936-39

Per què avui dia no reneix el republicanisme en les classes socials cata_ lanes políticament desvetllades? Devem considerar que la desfeta i l'exili ens allunyaren durant desenes i desenes d'anys de la terra mateixa de la pàtria. Cal també considerar que si - potser malgrat nosaltres mateixos - la guerra fou en defensa de la República espanyola - la nostra desunió en partits, sindicats i grups, sovint oposats, ens allunyà de la síntesi republicana que ens podia unir.

En aquest 50 aniversari de "la nostra guerra", aquesta ha de donar-nos en el seu estudi totes les perspectives d'un necessari esdevenidor.

Joaquim VINYES.

DÈCINES, França, Juliol del 1986.

La sardana catalana

*Un sentit de pau ens agermana,
la melodia trenca la més alta veu,
ferms i units ballem la sardana
mentre l'herba s'esponja sota el peu.*

*El ritme aeri vol de la dansa
és la veu profunda que es torna cant;
és el cant fervorós d'esperança
d'un poble que deleja ser triomfant.*

*Canta la tenora dins l'espai obert,
volta la roïllana catalana,
i a l'impuls del pensament llibert
la terra somriu joiosa i ufana.*

*Sardana nostra!, sublim presència
d'encoratjament i tenacitat,
seràs sempre l'ancestral essència
de la nostrada catalanitat.*

Lola Estrada i Serrallonga
(Manresa)

UN ALEMANY DE PEDRA

Fa una mica més d'un any que vàrem inaugurar a Wolfenbüttel, amb la generositat de catalans (i catalanistes d'Alemanya), un monument a Pau Casals. Que aquella festa emotiva portaria cua, no ho sabiem en aquell dia, però era de preveure. Tot just començava el nostre Mestre a aclimatar-se a les temperatures alemanyes quan va nèixer el segon projecte: Wolfenbüttel regalaria ara una estàtua del seu fill predilecte, del filòsof, gran defensor de la tolerància i de l'idea europea, Gotthold Ephraim Lessing. Intercanvi no d'estudiants, no de polítics, intercanvi d'homes de pedra, símbols d'un món pacífic i just.

Tot un any de preparatius i ja el tenim a Barcelona, al jardí deliciós de la Universitat Central, inaugurat el passat dia 23 de juny. El dia després de les eleccions, quan milions de persones a l'Estat espanyol omplien paperetes amb el seu vot, un petit grup de catalans i alemanys acudien a la festa del jardinet amb l'esperança d'un futur més humà i més tolerant la qual cosa restà perfectament reflexada en la lectura que en Feliu Formosa va fer d'un treball de Lessing "La Fàbula dels tres anells", que ens anava com "anell" al dit.

La delegació alemanya, arribada expressament de Wolfenbüttel, escoltant tots els parlaments en català, durant les tres boniques jornades a Barcelona, constataren un cop més que la nostra Cultura és una senyora cultura i que, a més a més, fa molt bon paper. L'Esbart Sant Cugat, ballant sobre la gespa, en aquell marc bellíssim, la Coral Sardanística de Puig-Reig, oferint un concert inoblidable (on no va mancar El Pessebre de Pau Casals, naturalment) i Els Castellans de Barcelona, onejant la bandera de Wolfenbüttel a dalt del seu impressionant pilar de cinc...; la nació que tingui un ventall d'ofertes com el nostre, que aixequi el dit.

A la Festa de la Universitat, ressaltaren les paraules de l'alcalde de Wolfenbüttel les quals es varen gravar en Vídeo: "HEM DE CONSTRUIR UNA EUROPA ON CADASCU PUGUI DIR SENSE POR JO SÓC ALEMANY, JO SÓC ESPANYOL O, ENCARA AMB MÉS ORGULL, JO SÓC CATALÀ...". Si aquesta declaració l'hagués fet un de nosaltres, corrents a la llista negra, castigat de cara a la paret per aprofitar-se de l'ocasió. Segurament l'alcalde conservava la inefable impressió de la visita a l'Abat de Montserrat, del dia abans, i a aquell pou de cultura i identitat catalana.

Deixarem Messing sota d'un sol venturós, el bronze i la perruqueta llampurnant, i vam anar a visitar l'Honorable qui tot i acabar d'empassar-se unes eleccions avinagrades, ens rebé atentament i cordial amb aquell alemany tan rebonic que parla. Són o no són ferms tots plegats?

Per acabar la jornada, ja més morts que vius, entre els petards de la revetlla de Sant Joan i empapats de suor, vam gaudir de la audiència amb la Capmany i en Parpal, amb pastes i cops. Malgrat ser dia festiu i poc abans d'arribar la Flama del Canigó, ningú no va notar impaciència en els nostres anfitrions. És d'agradir.

S'ha assolit l'intercanvi d'homes de pedra (que la propera vegada seran dones!), ja tenim Pau Casals a la neu i Lessing sota el sol, ambaixadors de

DE SUÏSSA ESTANT

Ja és ben cert que la Història l'escriuen els vencedors. Perquè, aconem- nos, que la Història, per més ben empaquetada que ens la presentin no és res més que un seguit de guerres, justes o injustes, de rebel·lions, de batalles sanguinoses, assassinats, regicides, magnicides, adulteris, incestos, conspi- racions i exterminis genocídics.

Jo pregunto als espanyols que em diguin com jutjarien els qui, a les Fi- lipines, a Cuba, a Colòmbia, a Venèçuela, a l'Argentina, a Mèxic i a qualse- vol dels territoris oprimits que formaven les seves "glorioses" colònies ul- tramarines. Els qui es revoltaren i armes a la mà, lluitaren per a conquerir la llibertat de llurs nacions. I la conqueriren! perquè els animava el fervor indomable d'una causa justa.

Segurament que tots aquells capdills, amb llurs escamots de guerrers, e- ren titllats de terroristes, bandolers, xusma, etc. pels governants espanyols de la època, amb qui era impossible ni pactar ni dialogar.

Els Simon Bolivar, els Fidel Castro, els Tito, els Gaddafi, els Ben Guri- on, els De Valera, els Mandela, Lumumba, Omo Kenyata i altres centenars que ompliran les pàgines dels llibres d'història dels nostres nets, mentre lluita- ven eren blasmat, perseguits i torturats. Si vencen (i a la llarga tenen les de guanyar) aleshores són elevats a la categoria de herois, pares de la pàtria i victoriosos capdills.

Anit en un programa TV de la Suïssa francòfona narraven l'epopeia de l'a- lliberament dels territoris africans, adès sota dominació portuguesa, Angola, Moçambique, Guinea Bissau, les Illes de Cap Verd. Aviat els diaris ens parla- ran de les revoltes de les poblacions àrabs de Melilla i Ceuta, agredint i te- rroritzant els pobres i pacífics colonitzadors espanyols. Amb aquests, si que hi haurà de dialogar i negociar els que estiguin al govern de les Espanyes. I això perquè? Doncs perquè aquells moros cabilenys tindran el recolament total de Sa Majestat Hassan del Marroc, el qual sense servituds ni a la Nato ni a la CEE, també té padrins poderosos. Ni l'Espanya pseudo-imperialista de Franco po- gué aturar el traspàs de Tànger (allò sí que era una ganga) ni la "marxa verda" sobre els territoris saharis, que encobrí l'infamant mercadeig que s'havia produït a les cancelleries.

Els Polisarios que de bell antuvi tenien les simpaties dels psocialistes, les estan perdent perquè aquests escoren a babor d'una manera que causa l'en- veja dels nostàlgics de l'anterior dictadura, i poc fan per impedir l'enfonsa- ment i captura de vaixells, homes, xarxes, pesca, dels afamats pescadors espa- nyols que gosen acostar-se al banc saharià.

Dels jaciments fosfàtics de Bu-Craa ja ningú en parla. Ara domina el gas argelí i la xarxa per a fer-lo arribar arreu de l'estat espanyol.

Voleu incongruències més paleses? Tenim ara un legitim estat d'Israel, que terroritza eficaçment el territori libanés, emparat per la màxima: "La mi- llor defensa és l'atac". Tenim uns poderosos (i porucs) U.S.A. que no escati- men ni armes ni diners per ajudar d'una manera pública i descarada els "con- tras" que pretenen enderrocar el règim legitim de Nicaragua, que a ells no els agrada. I a base de falses maniobres davant les costes libiques auguren que es giri la truita a can Gaddafi. L'olla s'escalfa al Punjab on els Sihks pretenen

(continua a la pàgina següent)

DE SUISSA ESTANT (continuació, ve de la pàgina anterior)

separar-se de la Índia per crear el seu Kalistan. A Bolívia hom declara l'estat de setge davant el capteniment dels milers de miners. A l'antiga Ceilan (i actual Sri Lanka) no hi haurà pau fins que hom no separi les comunitats tamila de la singalesa, igual que es va fer, si no de grat, per força a Xipre amb les comunitats enemigues irreconciliables de grecs i turcs. A Islanda del Nord ja fa anys que l'olla bull i ha causat gran nombre de víctimes. Francament m'es tranya que els esdeveniments de l'Ulster no trobin una reflexió, matisada si voleu, entre els qui mouen les fitxes del tauler ibèric. Deu tractar-se d'es crúpols atàvics, insidiosos, de mala digestió. Com es conjuga sinó la lluita violenta, quasi desesperada, d'aquest poble irlandès, tan fervent i tradicionalment catòlic, contra els seus opressors anglesos?

Fa 50 anys, una nació ibèrica, tremendament catòlica, lluità aferrissadament en favor d'una república que li havia atorgat quatre retalls d'autonomia. Fou vençuda, però la lluita no ha cessat i ha adquirit virulència inaudita. Què són 50 anys en el camí d'un poble cap el seu alliberament? Les paraules d'en Gerry Adams a Belfast les podria suscriure qualsevol patriota d'Euskadi aplicades a les seves pròpies circumstàncies. I a casa nostra, què? Tots bons, gràcies. El senil republicà es gronxa a l'ombra del marquesat. El cadell de profeta de via estreta es llepa les ferides. El Gran Barrufet i la seva cort àurea esgoten els quilometres a preu fet, barrufant obertures nipones per a l'escanyada criatura; i tots plegats, tutelats pels "Felipe Boys" van a can Portabella a tastar el tradicional suquet de peix. Un feliç país, a fé de Déu!

Enric BELLPRAT.

Winterthur - Suïssa, agost del 1986.

UN ALEMANY DE PEDRA (continuació, ve de la pàgina 19)

dos pobles europeus. Per a resumir, puc repetir el comentari de l'escriptora alemanya Ilse Altojai, membre de la nostra delegació, després que Leonora Milà ens oferí un concert a casa seva, amiga com és de Wolfenbüttel: "Els catalans ja no m'abandonaran mai més, aquest ha estat per mi un gran descobriment".

Oi que era el que volíem? Gràcies Antoni Badia i Margarit, Jordi Maluquer, Josep Nubiola i amics de l'IPECC. Un punt més per a tots vosaltres.

Matilde ROMAGOSA.

Wolfenbüttel, Estiu del 1986.
Alemanya Occidental.

ELS QUE HI ÈREM

Algún avantatge hi ha d'haver per als que ja depassem llargament la vuitantena i que, per tant, hem viscut els grans esdeveniments del segle vint, en "directe". Les cames ens pesen i paguem com dos i dos fan quatre els impostos físics de l'edat, en forma de reumatismes i altres dolors variats, però ningú no ens pot discutir l'honor d'haver esdevingut uns arxius vivents i de poguer explicar a la gent més jove les nostres impressions dels fets més rellevants de la història contemporània.

Un dia parlant amb el meu company Agustinet, que és un vailet de 30 anys, descobria l'afany de les noves generacions per saber la veritat respecte de molts esdeveniments de casa nostra dels quals només coneixien la versió franquista, que consideraven dubtosa (amb raó).

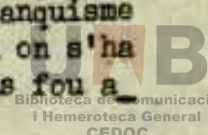
Hi havien explicacions adulterades de les dretes catalanes sobre les lluites sagnants dels Sindicats a Barcelona, en acabar-se la primera guerra mundial, l'any 1918. Hi havia el cop d'Estat del general Primo de Rivera, l'any 1923. L'afusellament a Osca dels capitans republicans Galan i Garcia Hernandez l'any 1931. La proclamació de la República mesos després, el 14 d'abril del 1931. Els fets del 6 d'octubre del 1934 amb la mort d'herois catalans al Centre de Dependents -CADCI-, la fugida de Dencàs i la rendició del President Companys i els consellers del seu govern. Les eleccions de febrer del 1936, el triomf de Catalunya i la tornada de Lluís Companys i dels seus consellers. La proclamació del Cop d'Estat de Franco a Canàries el 17 de juliol i l'aixecament de tots els regiments de la guarnició de Barcelona el 19 de juliol a les 5 del matí. El començament de la guerra civil. I la seva fi, l'any 39, quan el govern de la Generalitat passa la frontera francesa, mentre els soldats de Franco desfilen pel Passeig de Gràcia...

Un any després quan el president Companys es trobava a La Baule, acollit al dret internacional d'aquí, la Gestapo alemanya de bracet amb la policia de Falange, el detenen se l'emporten pres a París i el tanquen a la presó de la Santé, tot això controlat per l'ambaixada franquista de París sota la direcció política del Diputat i ex-ministre de la Lliga Regionalista Felip Rodés. De París custodiat per la policia franquista a les ordres de l'inspector Urraca, és traslladat en cotxe a Madrid, via Burdeus, a Madrid és tancat i insultat als calabossos de la Direcció espanyola de Seguretat i l'endemà és conduït a Barcelona on després d'un grotesc simulacre de Consell de Guerra, és afusellat el 15 d'octubre de 1940, al castell de Montjuïc, on morí cridant "Per Catalunya".

A l'exili assistim, des dels camps de concentració, al començament de la segona guerra mundial. A la invasió de França per les tropes nazis de Hitler, l'aliat de Franco. A l'ocupació de l'hexàgon pels alemanys. A la desfeta feixista i a l'enderrocament de l'hitlerisme. També assistim a la traïció de les grans democràcies triomfadores que en comptes de foragitar Franco, l'aliat de Mussolini i de Hitler, el reconeixen i el consoliden per tal d'impressionar la Rússia Soviètica.

I des de l'exili, que dura prop de 40 anys, esperem la fi del franquisme que es podreix el 1975 amb la mort del dictador, i tornem a la pàtria on s'ha restablert l'Estatut d'autonomia que no és, ni de bon tros, el que ens fou arrebassat pel franquisme.

(continua a la pàgina 26)

CARTA DE MALLORCA

D'EN JAUME DE MALLORCA

Des del desembre de l'any passat, i per causa de malaltia, no havíem pogut publicar les sempre tan apreciades i esperades CARTES DE MALLORCA, d'en Jaume. En efecte, estava molt afectat, i en sofria, per la llarga malaltia de la seva mare, sense la qual, ell, pràcticament, no pot fer gran cosa, hi ha fills i mares, que formen, de vegades, una sola unitat.

Al reprendre ara, la seva col.laboració, en nom de la Redacció, de tots els altres col.laboradors i dels nostres lectors, que mantes vegades ens han manifestat llur simpatia per en Jaume, et manifestem la nostra joia de saber-te, ara, en bona salut.

Endavant Jaume, les teves Cartes ens mancaven. Rep una forta abraçada de cada ú de nosaltres i gràcies de continuar la tasca.

M. N. M.

=====

=====

Benvolgut oncle:

SANAYNAMATNAC, príncep hereu d'un llunyà i gairebé desconegut regne oriental on ha guanyat la revolució i per tant, amb la vida en perill a cada instant... Porta barba llarga i punxeguda, una arracada daurada del tamany d'un platet de tassa de té, pantalons bombatxos i americana llarga de color blau-cel, amb botons d'or i coll de tipus Mao. Es un home jove, alt, prim, elegant i extraordinàriament formós. No pot anar enlloc sense que milers de dones no l'envoltin demanant-li de tot, des d'un fill a un pèl de la barba. Des d'un autògraf a una moneda de 25 pessetes. Fa uns dies dues de les seves "fans" més apassionades acabaren a la comissaria perquè una d'elles havia arrencat el monyo de l'altra car deia que li havia birlat una moneda d'or amb l'efigie d'aquell home meravellós i li havia canviat amb un tap de Coca-Cola. Jo sé de bona tinta que el príncep havia donat la llauna. Però elles no ho sabien i el que va rebre fou el comissari que intentava posar-hi pau.

Aquest home, oncle estimat, ja hauràs endevinat que sóc jo. Un àrab mil.lionari (tots els que estiuegen que en són) misteriós, sospitós i amorós, sóc jo!

Com he arribat a la reencarnació? Veuràs, aquí a Mallorca en Jaume Montuïri no hi tenia res a fer. L'illa vessa de gent important (de VIPS, en diuen). La família reial espanyola, parents de la família reial espanyola, ex-reis de Grècia, marquesos, ducs, sirs i sires, Príncep de Gales (ja saps, aquell que cerca fantasmes als Palaus anglesos i és esperitista) la seva esposa, la Lady Di, els nens... Manatot d'Alemanya. Manatot d'Austria. Manatot de deu o dotze països més. Sha de Persia (bé a l'exili) però amb aquest afegitó en tenim un grapat, car cap té sang vermella. Ministres madrilenys (els del govern espanyol són gairebé tots andalusos) Directors Generals, Presidents d'això, d'allò... (gairebé tots aquests Directors són ex-ministres). Senyores d'aquests i les que no són senyores, però si. etc., etc.

(continua a la pàgina següent)

CARTA DE MALLORCA (continuació, ve de la pàgina anterior)

Com que es veu que ja comencen a estar tips de la Costa del Sol on anaven fins no fa gaire, ara són tan desgraciats que han descobert l'existència de les Illes (també Menorca i Eivissa han rebut de valent i només se sent parlar el "idioma del imperio" i els caps-grossos (vull dir els manaires de dalt de tot, com el senyor Guerra quan fa declaracions, als catalans ens deixa com draps bruts. Suposo que ja hauràs llegit els diaris... I no sols tenim polítics a dojo, artistes, ballarins i ballerines, folklòriques (que sempre són les "más es pañolas y más católicas que nadie" (mai ho he entès jo això) Molta aristocràcia més o menys arruïnada i amb poca o molta llüentor a l'escut familiar, grans empresaris. Tots plegats són anomenats "gent de l'alta societat" L'àvia diu que al seu temps se'ls donava un altre nom que no m'ha volgut dir.

Com que a les carreteres només hi roden cotxes de matrícula de Madrid (el més senzill "Mercedes") i que a darrera de cada matoll hi estiuja un de la policia secreta, a cada cantonada un policia sense secret i el tros que queda lliure de l'un a l'altre, hi ha una parella de la Guàrdia Civil. Sospito que es la total concentració de la força pública del país. Ai no! de "muestra nacion" tal com es torna a dir ara, perquè tothom es va fent de dretes i feixista. Es el "dernier cri".

I va arribar el moment de la reflexió. Amb el meu capital escarransit (ara que no hi ha bitllets de 100 pessetes i si unes monedes anèmiques, sembla que encara ets més pobre) El meu vestuari totalment passat de moda (ara els homes porten faldilles o bombatxos fins als turmells (alguns amb transparències molt "sexí") Pantalons i jaquetes o americanes, de grans quadres com les d'en Watson (ja saps, l'ajudant del detectiu S. Holmes) Amb gran tristesa vaig comprovar que m'havia de fer ermità o calia canviar d'aspecte totalment. I vaig decidir per fer el darrer.

Primer em calia examinar els llocs on hi havia més gruix de possibles víctimes (ja saps que Mallorca està envoltada de platges d'allò més variades). Les nudistes no m'interessaven gens perquè a mi m'agraden les dones provocatives i no és el lloc més adient, ans al contrari. Em calia un mitjà de locomoció ja que la darrera motó la vaig vendre a preu de ferralla.

Amb una bicicleta que em vaig endur del negociat d'Objectes Perduts de l'Ajuntament, un dia que hi vaig anar a veure si m'havien trobat un clauer que havia perdut (i que fa uns dies ha aparegut al calaix de la meva tauleta de nit) i em vaig fer amic del funcionari que em va obrir el cor perquè ja no podia més de desanimat, aclaparat i atabalat perquè, a més dels cent cinquanta passaports, 80 carnets d'identitat, dos certificats de casament i el grapat de clausers que diàriament arriben a l'oficina, aquell dia, precisament, li havien portat una cabra, dues ovelles i un ruc. Aquests quatre es veu que l'ambient burocràtic no els hi agradava gens perquè cadascú en el seu respectiu idioma protestava energicament. Vaig veure arribat el moment de fer un favor al pobre funcionari. - Aquesta bici m'aniria bé, potser sigui la que em va regalar el pare el dia de la meva primera comunió. Han passat anys i potser hagi crescut...

L'home em mirà com si jo fós l'aparició de Sant Miquel Arcàngel: - Es clar home que ho és! I si encara s'emporta el ruc, li regalo aquesta ombrel·la de platja...

(continua a la pàgina següent)

CARTA DE MALLORCA (continuació, ve de la pàgina anterior)

Me la vaig mirar. Era blanca i verda i amb palmeres pintades a gran ta_ many. Una idea lluminosa em va creuar pel pensament.

El funcionari estava tan agraït que, a més a més, em va regalar un altre parell de coses. - Tinguí, un paraigües i una fotografia amb marc d'una senyo_ ra grassa.

Enlloc de les meves claus, vaig sortir de l'Ajuntament amb el ruc, l'om_ brel.la, el paraigües i la fotografia d'aquella senyora que ja em començava a resultar simpàtica. Havia fet una bona obra donant una alegria al funcionari i jo veia les portes obertes envers l'esdevenidor del meu estiueig.

Ja saps que el meu amic Pere té una casa ben a la vora de la mar i que hi viu amb cinc gossos, dotze gats i un lloro. Diu que es troba molt més realit_ zat que quan vivia amb la família. Es un bon amic i acceptà immediatament que_ dar-se amb el ruc. Li vaig exposar la meva idea que li semblà sensacional i fins decidí afegir-se a la representació.

Em vaig embolicar amb un llençol (i com que tinc molta traça) amb una to_ vallola blanca i la cadena de la comuna (que es d'aquelles daurades) em vaig confeccionar un estrenyacaps que talment semblava un turbant amb un toc de sumptuositat.

Al mirar-me al mirall no em vaig conèixer i em vaig inclinar pensant que era un Rei del Petrolí dels que, ací, en tenim a grapats perquè els de la "è_ lite" se'ls rifen...

La meva barba ja es maca per ella sola i a més la vaig embrillantinar i pentinar curiosament. (quan fa fosc, li poso blau llüent amb un "spray". Em poso "kohol" als ulls i la suor fa que em surtin unes ulleres imponents).

El meu amic trobà desseguida el nom que més m'esqueia: SANAYNAMATNAC, príncep hereu del país dels SUABAB. Pel que es veu, el nombre dels meus sub_ dits es fabulos. Si el llegeixes a l'inrevès em donaràs raó. (°)

Al ruquet me l'estimo com un germà perquè m'ha ajudat molt a millorar el meu imponent aspecte. Abans de sortir, el polvoritxo amb un "spray" de polvos platejats i daurats. A les orelles, centenars de culs de got i perles de co_ llarets antics de l'àvia (o sigui brillants i perles) i les alforges de setí daurat, carregades de bastonets de perfums orientals. Ja saps, una mena de mistos llargs que foten un fum enganxós i ensucrat que mareja, i que en diuen "perfum d'harem". El meu amic fa de criat vestit de negre de cap a peus, o_ sigui del turbant a les sabates. Com que diu que té calor, no porta res més a excepció de les ulleres. El resultat es una imatge perfecte de l'escarbat ori_ ental. El seu nom es: CODAB i trobo que li escau d'allò més. L'ase es diu un nom d'allò més exòtic TONALLETSAC. Malgrat això no ens té ni mica d'antipatia perquè em sap el seu amic. Només amb una mirada dels seus ulls dolços i els meus captivadors i curulls de domini, ens entenem a la perfecció.

La gent de la "jet" (aristòcrates, artistes, estafadors, polítics i simi_ lars) se'ns rifen per la maravillosa pinzellada d'exotisme que, tots tres, do_ nem a qualsevol festa o reunió. Hem sortit a la premsa local (i aviat a totes les revistes del cor espanyoles) A primera pàgina i amb grans titulars "El príncep SANAYNAMATNAC del exòtic país de los SUABAB acompañado de su misterí_

(°) Tots els mots escrits en Majuscules, podeu llegir-los a l'inrevès.

(acaba a la pàgina següent)

CONVERSA CASADA AL VOL

L'avi Joan va demanar al seu net Agustinet:

— I quan seràs gran, què voldràs ésser?

— Terrorista - va contestar el xavalet.

El vell es quedà sorprès:

— Però què dius, fill meu, quina mosca t'ha picat? Per què vols ésser terrorista i esdevenir el deshonor de la família?

— Al contrari, avi. Avui els terroristes són els amos del món i fan trontollar els imperis. Tots tenen cotxe i remenen milions. I no cal ésser valent, ni tenir estudis, ni treballar gaire. Et donen un paquet amb una bomba i la deixes, tot passejant tranquil·lament, a l'entrada d'una casa o dins d'un cotxe parat a la cantonada i te'n vas "tan campante". Ningú s'hi ha fixat i no hi ha perill que et trobin.

— Però això que et sembla tan senzill és un crim - li va dir l'avi - Les bombes fan víctimes innocents. Maten persones i fan milers de ferits.

— També en fan els trens que descarrilen i els autos que van de boig. I en fan els Estats amb les guerres, i les forces de l'ordre quan dissolen manifestacions.

— Ei, ei. No és el mateix. Els accidents ferroviaris són desgràcies involgudes. Les guerres són sovint imposades als Estats i la policia fa el seu deure quan vol tallar els avalots. No sé pas d'on has tret les teves teories terroristes, ni qui t'ha pogut entabanar. Però escolta bé, Agustinet. A la nostra família no vull que hi hagin terroristes, sino treballadors honrats. On s'est vist això de defensar el crim, la ganduleria i els actes covards. Creu el teu avi: amb la violència no aniràs mai en lloc i faràs cap a l'hospital o a la presó.

— De la presó se'n surt, perquè amb el sistema dels hostatges sino t'alliberen, es maten.

— Tot això és criminal i un dia o altre es paga i d'ésser honrat no te n'hauràs de penedir mai.

Aleshores l'Agustinet es posà a riure i va replicar al seu avi:

— T'he eixampat. Tot t'ho he dit en broma i el que t'has explicat, ja ho sabia. Però et volia fer veure que ara hi han països plens de terroristes i d'altres que no en tenen cap, com és ara la Rússia Soviètica o el país del coronel Kadafi i que això del terrorisme i dels hostatges ho han segurament inventat els que es diverteixen tirant al bulto des de la barrera per fer olla, soroll i embolicar la troca. Dels altres.

Devant l'aclariment de l'Agustinet l'avi va somriure i tots dos es van reconciliar.

No. No era veritat que el noi volgués ésser terrorista.

Quines coses, oi? Ara els xavals es perden de vista.

LA "ROSETA" DE LA PLAÇA DE LAS NAVAS

RECORDS D'INFANTESA.

Al capdevall del carrer de casa i gairebé tocant al Paral·lel, hi ha la Plaça de Las Navas. En aquells temps la placeta havia estat el pol d'atracció de molts nois del barri. Els nois de la meua edat (tenia jo aleshores apenes dotze anys) i d'altres un poc mes grandets anàvem a passar-hi moltes estones passejant o fent tertúlia asseguts en els bancs, esperant poguer veure la noia rossa que vivia en una de les cases del voltant de la plaça. Joveneta, com nosaltres. Era molt bonica. I vistoseta! Amb cabells rossos, llargs i sedosos; els ulls clars, la pell fina i blanca amb dues rosetes a les galtes... (sense "adoba" tot allò i ben natural!) Ja força coqueta, això sí! Sabia fer posats i maneretes per fer dentetes a tots els nois que se li apropaven. Quan arribava, tota sola o amb altres amiguetes seves que sovint l'acompanyàvem, éren per tots nosaltres, els moments aquells, uns moments de festa! L'Angelita (parlava castellà) -l'anomenàvem "la rosseta"- tenia conversa amb tots. Somrèia ensems d'una fàisò molt captivadora i allò ens atiava encara més, creant moltes gelosies entre l'element masculí.

L'Angelita éra "l' enamorada" de molts... i la "mascota" de tots! Els uns deien que el veure-la els portava sort i que de parlar amb ella el goig que en sentien no se'ls acabaria mai. Altres, molt pretensiosament, deien que l'Angelita estava "pels seus ossets"...

"- No! sóc jo que li agrado", deia el Pére... I el Miquel... I el Tonet... I el Jordi... I l'Andréu... Cadascú creient tenir la preferència sobre els altres perquè se n'emportava, de la rosseta, el mateix "premi" amb el que havia "obsequiat" a tots: la seva simpatia i aquell somriure tan bonic! Els més enarriats li donaven poesies... floretes collides de pomells i de testos els que en tenien a casa d'ells... I dibuixos que representaven el retrat d'ella... Tots estàvem malalts d'amor, per l'amor de l'Angelita!... Menys mal -si pot dir-se així- que érem uns marrècs tots plegats, i que ni els marrècs ni el jovent d'aquells temps (parlo de mes de seixanta anys enrera) no érem com els d'avui... Ni tan atrevits ni tan desvergonyits. Si no, que se'n haurien fet també d'estralls per l'Angelita, i amb altres com ella! ("rossetes" o no!) Nosaltres ens contentàvem amb mirar-la amb molta afecció i de parlar-li amb molta polidesa. Després ens intornàvem cap a casa molt contents (Com si ens haguéssin regalat una bicicleta nova del magatzem que hi havia a la Plaça de Las Navas) quan havíem oït la seva veu i captat el seu esguard que semblava que li somrèia sempre al mateix temps que els seus llavis...

De vegades éra ella que ens deixava a tots "plantats". Era cada vegada que el seu pare la veia parlant amb xicotets pel carrer, que la renyava i la feia pujar amb llestesa a casa seva.

Josep PUIG THOMAS.

Capdenac, França, Estiu 1986.

L'amistat a tant l'hora i els elogis a pes

No us en heu adonat? Vivim un món materialista en el qual els diners ma_nen descaradament. Ha mort la Catalunya desinteressada, romàntica, espiritual, dels temps passats. Els diaris es nodreixen del suc que raja als telescriptors de les agències de premsa i els editorials són freds com un mati de gener i els articles, pesats. Els crítics hi publiquen botifarres de lletra menuda, que ningú no llegeix, parlant d'escriptors japonesos o americans i d'artistes xi_nesos o dels països bàltics. Ni piu de la gent de casa nostra, mentre poetes, artistes i escriptors es moren de solitud i de silenci. Als diaris, els reis són els anuncis.

Des de dalt, es fa clientelisme polític a la caça de vots. Hi han grans fornades de Creus de Sant Jordi fabricades amb plata convergent. Tots aquells no susceptibles de dir amén a l'hora de votar, no cal pas que esperin res, p_o_bres desgraciats. L'amistat oficial es paga a tant l'hora i els elogis a pes fan pensar en aquell fabricant d'amabilitats inventat per Francesc Pujols.

El sentimentalisme no es porta i fa ridícul i nostàlgic. No és moda par_lar massa dels afusellaments de Companys, de Carrasco Formiguera o de Carles Rahola. Ni del temps de la República. L'heroisme no plau al sistema. A tot es_tirar, la premsa de l'actual farniente donarà quatre ratlles parlant d'alguin independentista, quan ja serà engarjolat a Carabanchel. No convenen emocions que puguin menaçar les digestions delicades. I Carabanchel cau llunyet. Les cartes dels presos triguen tres o quatre dies a arribar a Barcelona.

Esperit de germanor? Generositat? Patriotisme? "connais pas". Tothom de_fensa el seu hort i, ni per l'onze de setembre, es pot aconseguir que la gent es doni les mans.

Però hi ha compensacions. Jo les trobo llegint la premsa comarcal de Ca_talunya a les planes destinades als corresponsals dels pobles. Són telegrams curtets, informacions breus, però amb una olor de veritat que sembla una ale_nada d'alfàbrega.

Llegiu: L'euga del Gallinaire ha pollinat. Dues canelles de la Font de la Plaça Vella, no ragen. L'avi rei, del camí fondo, ha estat traslladat a l'hospital comarcal per causa d'un arac de cor. Al Raval, s'ha celebrat el casa_ment de la pubilla de cal Nassut amb l'hereu del Pauot. Les collites de cebes, de fruita i de cereals han estat bones. El cabaler de cal Guineu ha comprat un tractor de segona mà, però que rutlla d'allò més bé. Els pagesos de la comarca demanen pluja. El preu de l'alfals ha pujat... Etc., etc.

Ho veieu? Són notícies espontànies, naturals, desinteressades. Els autors no n'esperen cap recompensa i els directors les han publicades sense haver de consultar "l·listes de favorites" com es feia en temps del comte-duc d'Olivares i del duc de Lerma, els coneguts lacais dels Felips castellans.

Ara em comprendreu. Recordo que vaig enviar ja fa temps a un diari català de Barcelona, un article titulat "Som uns grans sentimentals" evocant una anèc_dota dolorosa de l'enterrament d'Ignasi Iglésies. Una modisteta barcelonina

COL·LECCIONISTES DE SEGELLS

(Es prega publicar)

Nosaltres, la gent de parla catalana, voldriem fer com tothom: Col·leccionar els segells del nostre País. Segells redactats en català. L'únic País que té els seus propis segells en català és, actualment... ANDORRA.

Les dues Administracions de Correus, la francesa i la castellana, emeten segells en CATALÀ. Col·leccionar els segells d'Andorra és:

- ajudar un País de llengua oficial catalana,
- descobrir tot un art, uns paisatges i una fauna desconeguts per a molts.

La Societat Philandorre -amb seu a París- publica cada any dos revistes en francès amb articles, estudis, recerques, curiositats, etc... de les emissions dels Correus espanyol i francès. Publica també opuscles concernint treballs i recerques especials.

Si bé la nostra Societat té la seu a París, té socis en varis països límitrofes de França, i també als E.U.A. i, com de ben entés, en Andorra.

Existeixen també una societat de col·leccionistes de segells andorrans a Gran Bretanya, una a Belgica; una a Alemanya Federal i una a Andorra i, curiosament, cap a Catalunya, a on podrien tenir molts socis. Cal saber també que la nostra Societat filatèlica és la més activa fins ara, que tenim molts socis catalans o andorrans, que fem la nostra Assemblea General cada 3 anys en Andorra (1980, 83 i 86), i que existeix un catàleg de segells d'Andorra... en català.

Si per una d'aquestes raons teniu ganes de fer-vos soci de PHILANDORRE, podeu escriure en català (o en francès) al seu President: Sr. Pere MATEU
23, Chemin Latéral
94140 ALFORTVILLE
France.

que es farà un plaer de donar-vos tots els aclariments volguts (Text del funcionament del club filatèlic en francès - carta de contesta en català).

i BENVINGUTS.

L'AMISTAT A TANT L'HORA i ELS ELOGIS A PES (ve de la pàgina anterior)

que integrava la riuada del milió de persones que acompanyaven el dramaturg al cementiri de Sant Andreu, caigué sota les rodes d'un tramvia i li hagueren de tallar una cama. Tenia 18 primaveres i era bonica com un sol. Es deia Roseta Mestres i per ajudar-la es creà "un grup d'amics de Roseta Mestres" els sobrevivents del qual, ara, són tots vellets, però porten flors a la seva tomba, car la Roseta va morir l'any passat a Barcelona.

Ja no cal dir que l'article no va ésser publicat car, com ja he esmentat, la premsa a la que m'he referit, no està per sentimentalismes. L'article deu fer olor de resclosit i tufa de naftalina.

Per això tampoc he trobat estrany que la mort recent del corresponal a París del diari al·ludit, no mereixés altra oració fúnebre que una simple nota de 14 ratlles. La qüestió, és, doncs, no malmetre l'espai amb sentimentalismes inútils i desplaçats. I sobretot, gratuïts!

donant el condol a la família
(va darrera: 14 ratlles)

D. DE B.

"Mai no morirem"

Publication trimestrielle éditée par
Casal Català (Foyer Catalan) d'Angoulême.

Association étrangère autorisée par
M, le Ministre de l'Intérieur, le 14 Octobre 1947

Commission Paritaire et Agences de Presse n° 31.334.

Dépôt légal Le Gérant : Joan Oller.

Couverture : Imprimerie Charles - Angoulême.

Texte polycopié par nos soins.

C. C. P. Bordeaux 5220.87 E

Compte Bancaire : Crédit Mutuel, n° 06 327402119.

Siège Social : Café du Commerce, Place Saint-Martial,
16000 Angoulême - France.

Biblioteca de Comunicació

Boîte Postale 469

16001 ANGOULÊME CEDEX